

Schoolprogramma 2021-2023 Stanislascollege Pijnacker

Algemene informatie

Naam school:	Stanislascollege Pijnacker
Schoolleider:	Jan Willem van Poortvliet
Relevante informatie m.b.t. onderwijsvisie/schoolconcept:	Het Stanislascollege Pijnacker voert per 1 augustus 2022 het 'Flexrooster' in. De interventies die zijn gekozen sluiten hier zoveel mogelijk bij aan. Dat geldt met name voor de interventies op de langere termijn.
Leerlingpopulatie:	1300 leerlingen
Dit plan is een:	Addendum op het Schoolplan 2019-2023 en bijlage bij het Jaarplan 2021-2022 in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs

Inleiding

Door de corona-crisis heeft het onderwijs op het Stanislascollege Pijnacker er anders uitgezien dan in voorgaande jaren. Het onderwijs moest vaak op korte termijn aangepast worden en leerlingen hebben veel online onderwijs gevolgd. Verrijkende activiteiten, ook extracurriculaire, hebben op een zeer laag pitje gestaan. De afgelopen periode van corona-onderwijs heeft zeker ook voordelen en nieuwe inzichten opgeleverd, maar ontegenzeggelijk ook achterstanden gecreëerd op sociaal-emotioneel en cognitief gebied. Ook hebben leerlingen hun meta-cognitieve vaardigheden (ook wel executieve functies of studievoordigheden genoemd) vaak minder goed ontwikkeld.

Vanuit de overheid is het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) geïnitieerd. Dit programma loopt vanaf maart 2021 tot en met juli 2023 en is bedoeld om de achterstanden op bovengenoemde drie gebieden (cognitie, sociaal-emotioneel gebied, studievoordigheden) te analyseren en in te halen. De uitwerking van dit NPO wordt beschreven in een Schoolprogramma. Voor de totstandkoming van het Schoolprogramma hebben we externe hulp ingeroepen van Karin Flapper van Leaders for Solutions.

Om tot een schoolprogramma te komen hebben we een Plan van Aanpak opgesteld (zie bijlage 1). De opzet van de schoolscan is te vinden in bijlage 2. De uitgebreide resultaten van de schoolscan zijn te vinden in bijlage 3.

In dit schoolprogramma worden eerst de globale conclusies van de schoolscan gegeven. Vervolgens worden de concrete doelen van het schoolprogramma gesteld, waarna de interventies gekozen worden en een concrete beschrijving van de activiteiten volgt.

Conclusies uit de schoolscan

Om te komen tot dit schoolprogramma is in het voorjaar van 2021 een schoolscan uitgevoerd. In deze scan is op school, afdelings- en leerlingniveau gekeken naar de stand van de zaken en trends op de cognitieve ontwikkeling en de sociaal-emotionele ontwikkeling en het welbevinden van de leerlingen.

Cognitieve ontwikkeling:

Er is een schoolscan uitgevoerd waarbij de volgende vragen zijn gesteld:

- Wijken de onderwijsresultaten in het algemeen af ten opzichte van andere schooljaren en/of landelijke trends?
- Bij welke vakken zien we de grootste verschillen ten opzichte van vorig jaar (gem. VG en % onv. vak)?

- Hoe doen de leerlingen het die dit jaar op en boven advies zijn gestart (zie Tig schoolscan 2021)?
- In welk vak (welke vakken) is in de beleving van leerlingen, ouders en docenten achterstand opgelopen?

Conclusies:

- De taalvaardigheid blijft schoolbreed achter ten opzichte van de norm, met name woordenschat en (begrijpend) lezen. Maar ook 'formulering', de beantwoording van vragen, vraag herhalen etc. moet beter.
- Bij een aantal vakken constateren we veel achterstanden, met name in de bovenbouw, mavo 2, havo 2 en havo 3. Het gaat om de vakken wiskunde, natuurkunde, scheikunde en economie. Daarnaast is ook zichtbaar geworden dat individuele leerlingen achterstanden hebben opgelopen bij specifieke vakken. Dat is per leerling verschillend. Er wordt een aanbod gerealiseerd van o.a. extra uren, bijles voor kleine groepjes en bijspijkerprogramma's dat te vinden is in bijlage X (excelsheet).
- Bij een aantal vakken is er in bepaalde leerjaren een dalende trend waarneembaar in resultaten. Deze trend is al voor corona ingezet.

Naast de conclusies uit de schoolscan is het van belang om te bepalen waar de brugklassers in schooljaar 2021/2022 (groep 8 in 2020/2021) staan in hun ontwikkeling en welke achterstanden zij eventueel hebben opgelopen.

Sociaal-emotionele ontwikkeling en welbevinden:

Met een korte vragenlijst onder ouders en leerlingen is informatie opgehaald over de sociaal-emotionele ontwikkeling en het welbevinden van de leerlingen. De antwoorden op de vragen zijn direct naar de mentor gestuurd en worden verwerkt in het LVS. De eigen informatie van de mentor is aan de uitkomsten van de vragenlijsten toegevoegd.

Conclusies:

- We zien dat er nog te weinig gelegenheid is geweest voor groepsvorming. Dat is van belang voor de sociale veiligheid en verdient dus aandacht.
- Met name bij leerlingen in de tweede klassen (2020/2021) zien we onzekerheid; zij zijn na twee schooljaren met corona nog niet goed 'geland' op de middelbare school.
- We krijgen vaker dan gebruikelijk berichten van ouders die zich zorgen maken om hun kind, maar zien dit niet terug in het aantal aanmeldingen bij het ondersteuningsteam.
- We zien dat sommige leerlingen existentiële en zingevingsvragen hebben.

Studievaardigheden:

Met een korte vragenlijst onder ouders en leerlingen is informatie opgehaald over de studievaardigheden van de leerlingen. De antwoorden op de vragen zijn direct naar de mentor gestuurd en worden verwerkt in het LVS. De eigen informatie van de mentor is aan de uitkomsten van de vragenlijsten toegevoegd.

Conclusies:

- Leerlingen hebben achterstand opgelopen bij de ontwikkeling van hun studievaardigheden en relatief veel leerlingen, met name jongens, hebben moeite om gemotiveerd te blijven voor school.

Doelen van het schoolprogramma

Op basis van de schoolscan is besloten in te zetten op de volgende doelen:

- ⇒ De **leesvaardigheid** in de onderbouw is op 1 augustus 2023 minimaal op de eigen norm. We meten dat door het uitvoeren een leerlingvolgtoets (Cito) één keer per schooljaar.
- ⇒ In de bovenbouw wordt ingezet op het verbeteren van het **formuleren** ten opzichte van de huidige situatie, zoals uit de schoolscan is gebleken. Leerlingen zijn in staat zowel mondeling als schriftelijk passend bij het niveau van de jaarlaag te formuleren.
- ⇒ Leerlingen beheersen **studievaardigheden** die ze bij de verschillende vakken op een goede manier kunnen toepassen.
- ⇒ De **vakgerelateerde competenties** voor rekenvaardigheid en begrijpend lezen zijn verbeterd bij de vakken natuurkunde, scheikunde, economie en wiskunde. Dit is zichtbaar door Cito-metingen te doen in de 2^e helft van het schooljaar. In september 2021 wordt een 0-meting gedaan in de bovenbouw.
- ⇒ In juni 2022 scoort 75% van de leerlingen een voldoende op de vakken **natuurkunde, scheikunde, wiskunde en economie**.
- ⇒ **Trendvakken:** er is verdergaande analyse door secties en schoolleiding nodig bij de vakken waar een trend is tot slechtere resultaten. Specifiek voor deze vakken zal in het vakwerkplan van de sectie een actieplan opgenomen moeten worden.
- ⇒ Doelen op **sociaal-emotioneel** gebied en **welbevinden**:
  - Leerlingen voelen zich gezien en gehoord door hun docenten.
Op 1 juni 2022 komt uit enquêtes onder leerlingen over hun docenten minimaal het cijfer 8.
  - Leerlingen geven aan zich thuis te voelen en zitten goed in hun vel op school. In de jaarlijkse tevredenheidsmeting (ouders en leerlingen) scoort het Stanislascollege Pijnacker in juni 2022 op dit punt een 9.
  - Leerlingen in de onderbouw voelen zich een gewaardeerd groepslid (tussen andere leerlingen). In de tevredenheidsmeting onder ouders en leerlingen scoort de school in juni 2022 op dit punt een 8.
  - In de onderbouw wordt breed ingezet op **mentaal welzijn** van de leerlingen. Dat is merkbaar doordat er meer kinderen met een ondersteuningsvraag bij het ondersteuningsteam worden aangemeld.
- ⇒ Doelen op gebied van studievaardigheden: In januari 2022 is een schoolbreed programma op het gebied van studievaardigheden gereed en in juni 2022 geven leerlingen aan voldoende studievaardigheden te bezitten.

Keuzes Interventies

Om deze doelen te bereiken worden de volgende effectieve bewezen interventies van de [menukaart](#) ingezet.

- ⇒ **Meer onderwijstijd (binnen of buiten reguliere schooltijden) voor specifieke groepen leerlingen om kennis en vaardigheden bij te spijkeren**
- ⇒ Voor de vakken natuurkunde, scheikunde, economie en wiskunde wordt in 2021/2022 extra onderwijstijd per afdeling en leerjaar gepland, zowel binnen als buiten reguliere schooltijden. In 2022/2023 wordt eveneens extra onderwijstijd gepland als het doel (75% voldoende) nog niet is behaald. In de vakwerkplannen wordt aangegeven op welke wijze de sectie op langere termijn zorgt voor het verbeteren van de resultaten van de leerlingen. Er worden concrete doelen voor het SE en het CE (en de verhouding tussen SE en CE) geformuleerd.

- ⇒ Mavo 2 en havo 2 krijgen in schooljaar 2021/2022 een extra uur wiskunde per week.
- ⇒ Een specifiek overzicht van alle interventies binnen domein A is te vinden in de bijlage (excelsheet).

- ⇒ **Effectievere inzet onderwijstijd om kennis en vaardigheden bij te spijkeren**
- ⇒ Instructie in kleinere groepen:
- ⇒ De keuzewerktijd (KWT) wordt breder benut; in alle leerlagen van de bovenbouw van het vwo. Op de mavo en havo zal vaker voor specifieke vakken extra ondersteuning in kleine groepjes worden aangeboden.
- ⇒ Vakdocenten begeleiden kleinere groepen leerlingen bij het inhalen van de door hen opgelopen vakspecifieke achterstanden. Een overzicht hiervan is te vinden in de bijlage (excelsheet)
- ⇒ Taalbeleid met daarin aandacht voor formuleren en andere activiteiten wordt schoolbreed ingezet. In de reguliere vaklessen wordt in 2021/2022 en 2022/2023 extra aandacht besteed aan het formuleren van antwoorden. In de onderbouw wordt het verplicht dat leerlingen een leesboek bij zich hebben.
- ⇒ Technieken voor begrijpend lezen: algemeen en vakgericht. Per leerjaar worden methodes ontwikkeld of aangeschaft om het begrijpend lezen te verbeteren.
Uit de menukaart: Voor docenten is het essentieel dat ze het vereiste moeilijkheidsniveau van de interventies goed kunnen inschatten, zodat die ook echt bijdragen aan een beter leesbegrip. Hoe zorg je ervoor dat de teksten effectief en uitdagend zijn? Voordat je mogelijke oplossingen in kaart kunt brengen, moet je een goede inschatting kunnen maken van de omvang van de leerproblemen, vooral voor oudere leerlingen die moeite hebben met lezen. Leerlingen kunnen moeite hebben met het ontcijferen van woorden, wat per vak kan verschillen. Welke technieken pas je toe om de specifieke behoeften van een leerling vast te stellen? Er zijn allerlei nuttige interventies en methoden waarmee je goede resultaten kunt bereiken, mits je die expliciet en consistent inzet. Hoe bepaal je welke oplossingen aansluiten op de behoeften van je leerlingen?
- ⇒ **Feedback** geven met als doel om de leerprestaties van de leerling te verbeteren. Feedback houdt in dat de leerling of docent informatie krijgt over zijn of haar functioneren in relatie tot de leerdoelen of -resultaten. Met deze feedback wordt de docent of de leerling bijgestuurd om een bepaald doel te bereiken, door de inspanningen en activiteiten te koppelen aan een bepaald resultaat. Daarbij kan het gaan om het resultaat van de activiteit, de weg ernaartoe (het proces), de omgang van de leerling met zijn/haar leerproces, zijn/haar zelfredzaamheid of om de leerling zelf. De feedback kan mondeling of schriftelijk worden gegeven of via toetsing of digitale technologie. De feedback wordt gegeven door een docent of de mentor of door klasgenoten. Deze interventie hangt samen met het invoeren van formatieve toetsing op het Stanislascollege Pijnacker en de invoering van het flexrooster per 1 augustus 2022 (zie jaarplan 2021/2022).
- ⇒ Aan het begin van het nieuwe schooljaar (zowel 2021-2022 als 2022-2023) voert de mentor met iedere leerling en zijn/haar ouders/verzorgers een **startgesprek** (MOL). Tijdens het startgesprek bespreekt de mentor, met de uitslagen van de schoolscan ernaast, waar extra inzet nodig is voor de betreffende leerling: bijspijkeren op specifieke vak(ken), extra onderwijs binnen of buiten de reguliere schooltijden, training van de executieve functies en of en zo ja welke extra ondersteuning nodig is op het sociaal-emotionele vlak en/of het welbevinden van de leerling. Ook wordt hier in de kick-off week een voorbereidend formulier door de leerling voor ingevuld.

- ⇒ **Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen**

- ⇒ Er wordt een schoolbrede sport- en cultuuragenda opgesteld met evenementen als 'Live on stage', musical, clinics, workshops etc. In de onderbouw wordt per periode een sportieve en een buitenschoolse activiteit georganiseerd.
- ⇒ Met name voor de derde klassen (2021/2022) worden door het jaar heen activiteiten georganiseerd om de groepsvorming te bevorderen.
- ⇒ Voor het vergroten van de motivatie onder leerlingen zijn kwalitatief goede lessen onmisbaar: activerend, aantrekkelijke werkvormen, duidelijke lesdoelen, boeiend, veel variatie. Daarnaast is het voor leerlingen belangrijk dat zij gezien worden tijdens de lessen en dat er erkenning is. Er worden regelmatig buiten de les activiteiten georganiseerd binnen de school. Voor de lessen wordt de DOT (Digitale Observatie Tool) ingezet vanaf schooljaar 2021/2022. Dit wordt opgenomen in de vakwerkplannen.
- ⇒ In en buiten de lessen wordt ruimte geboden voor reflectie en zingeving naar aanleiding van de ervaringen van leerlingen met de corona-periode.

- ⇒ **Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen**
- ⇒ Programma studievoordigheden (doorlopende leerlijn) voor leerlingen die het nodig hebben. De werkgroep studievoordigheden maakt een plan van aanpak waarin in elk geval ook scholing van docenten en mentoren door de inzet van een specialist wordt opgenomen. Het plan van aanpak wordt in oktober 2021 opgeleverd aan de schoolleiding.
- ⇒ Instructie in kleine groepen voor het verbeteren van de studievoordigheden (manieren van leren) en het vergroten van de motivatie van leerlingen. Hierbij wordt een verschillende aanpak gehanteerd voor jongens en meisjes.
- ⇒ In de brugklas gaat gewerkt worden met een Plenda (Plannings-agenda)

- ⇒ **(Extra) inzet van personeel en ondersteuning**
- Mentoren krijgen in het schooljaar 2021/2022 extra mentoruren (20 uit de convenantsgelden en 20 (uitgaande van een volledige klas) om de begeleiding van hun mentorleerlingen te intensiveren. Er komt een duidelijke omschrijving van wat van een mentor verwacht wordt. Zichtbaar moet zijn voor de docent en de leerling wat de ontwikkelopdracht voor de leerling is. Dan kunnen leerling en docent gericht werken aan het aanpakken van de hiaten. Feedback geven krijgt hierbij een centrale rol. De mentor brengt, met input van de resultaten uit de schoolscan, in kaart waar de leerling staat. De mentor stelt vervolgens, samen met de leerling en in overleg met de vakdocenten, een plan van aanpak op dat aan het begin van het schooljaar (startgesprek) besproken wordt met de leerling en zijn/haar ouders/verzorgers.
- ⇒ In het schooljaar 2022-2023 wordt het aantal uren van de mentoren ook verhoogd. De hoogte is mede afhankelijk van de beschikbare NPO-gelden voor schooljaar 2022-2023.
- ⇒ Kleinere klassen. We willen zoveel mogelijk voorkomen dat er grote klassen van 30-32 leerlingen ontstaan, met name op de mavo- en havo-afdeling. We combineren deze interventie met het gericht geven van feedback aan de leerlingen.
- ⇒ Onderwijsassistenten/instructeurs inzetten voor het vergroten van de motivatie van leerlingen en het verbeteren van de studievoordigheden.

- ⇒ **Faciliteiten en randvoorwaarden**
- ⇒ Training/coaching gesprekstechnieken (ook met ouders) en begeleiding leerlingen voor mentoren.
- ⇒ Training/coaching mentaal welzijn van de leerlingen (vanuit samenwerkingsverband) voor mentoren.
- ⇒ Training/coaching voor mentoren op het gebied van motivatie.
- ⇒ Training voor vakdocenten in de bovenbouw hoe formuleren van antwoorden in hun reguliere lessen te verbeteren. De sectie Nederlands wordt hierbij betrokken.

- ⇒ Scholing vakdocenten voor het verbeteren van begrijpend lezen in de onderbouw.
- ⇒ Extra leesboeken aanschaffen voor de mediatheek.
- ⇒ Scholing voor docenten voor het verbeteren van de kwaliteit van de lessen en de lessen aantrekkelijk te maken voor leerlingen zodat zij gemotiveerd zijn om naar school te komen. Deels kan deze scholing plaatsvinden door eigen collega's in te zetten; deels door expertise van buiten in te zetten.
- ⇒ Feedback trainingen voor docenten en mentoren.

De werkgroep scholing personeel stelt een scholingsplan op dat zij in september/oktober 2021 opleveren aan de schoolleiding.

Aandacht voor de sociaal-emotionele gevolgen en het welbevinden van de collega's

Niet alleen voor de leerlingen, maar ook voor de collega's is het afgelopen jaar verre van normaal geweest. Het heeft veel van medewerkers (OP en OOP) gevraagd om het onderwijs, ook tijdens de lockdowns, doorgang te laten vinden. Daarnaast is er weinig tot geen gelegenheid geweest om elkaar fysiek te ontmoeten buiten het werk om. Aandacht voor het welbevinden van de medewerkers vinden we dan ook belangrijk. De werkgroep activiteiten personeel zal een aantal verbindende activiteiten organiseren waarbij we elkaar (informeel) ontmoeten. Daarnaast is er de mogelijkheid om gebruik te maken van training of coaching en ook met het OOP wordt besproken wat zij nodig hebben aan scholing en activiteiten om de stap weer te kunnen maken naar de 'normale' situatie.

Monitoring

Om de resultaten van het schoolprogramma in beeld te brengen en het schoolprogramma indien nodig bij te stellen wordt het schoolprogramma gemonitord. Dit gebeurt als volgt:

Februari 2022: eerste evaluatiemoment NPO (methode van evaluatie moet nog bepaald worden)
 Mei 2022: tweede evaluatiemoment NPO (methode van evaluatie moet nog bepaald worden)
 Juni 2022: Plan van Aanpak NPO 2022-2023 gereed

Communicatie en afstemming

Dit schoolprogramma is tot stand gekomen met input van de leerlingen en ouders (middels de schoolscan), de leerlingenraad, de ouderraad, vaksecties, de coördinatoren en de schoolleiding. De MR is meegenomen in het proces en heeft op 28 juni ingestemd met dit schoolprogramma, dat een addendum is op het schoolplan 2019-2023.
 Voor de zomervakantie van 2021 wordt het schoolprogramma gecommuniceerd met alle leerlingen en ouders.

Borging en financiën

Het Stanislascollege Pijnacker zet zoveel mogelijk de eigen collega's in voor het wegwerken van de achterstanden en past interventies toe die passen binnen het nieuwe onderwijsconcept van het Flexrooster. Door met de NPO-gelden zoveel mogelijk te investeren in de verdere professionalisering van mentoren en leraren, kan er een structurele langere termijn ontwikkeling plaatsvinden binnen het nieuwe onderwijsconcept.

De school wil meer structureel gebruik maken van de beschikbare data voor het doorvoeren van verbeteringen in het onderwijs.

Op de kortere termijn vinden er ook interventies plaats om achterstanden weg te werken, zoals bijspijkeractiviteiten en extra examentraining. Het wegvallen van de extra gelden voor deze kortere termijn activiteiten hebben geen effect op de resultaten van de school op de langere termijn.

Op het moment van schrijven van dit schoolprogramma is het definitieve bedrag dat voor het NPO beschikbaar komt voor onze school, nog niet bekend. We gaan op basis van het leerlingenaantal en het ingeschatte bedrag per leerling uit van ongeveer 900.000 euro. In het huidige schoolprogramma houden we bewust een ruimte van ongeveer 20% over om gedurende het schooljaar nog extra interventies te kunnen plegen. De financiële inschatting is te vinden in de bijlage.